

Afschaffing fiscaal voordeel duolegaat en invoering vriendenerfenis

De Vlaamse Regering kondigde in haar regeerakkoord aan belangrijke belastinghervormingen door te voeren. Met het decreet dat goedgekeurd werd door het Vlaams Parlement op 17 maart 2021, wordt dit voornemen geconcretiseerd.

AFSCHAFFING FISCAAL VOORDEEL DUOLEGAAT

Vanaf 1 juli 2021 wordt het fiscaal voordeel van het duolegaat afschaft. Hiermee wordt een halt toegeroepen aan de veelgebruikte manier om verre familieleden en/of vrienden tegen een lager tarief te laten erven.

Wat is nu juist een duolegaat? Met een duolegaat duidt de erflater in zijn testament meerdere begunstigen aan, bijvoorbeeld een goede vriend, enkele familieleden en een goed doel. Bij overlijden van de erflater erft het goede doel een deel van de nalatenschap op voorwaarde dat ze alle erfbelastingen betaalt, ook deze van de andere begunstigen. Met deze techniek wordt de zware fiscale last voor de begunstigen verlicht én wordt tegelijkertijd een goed doel gesteund.

Een duolegaat is vooral interessant wanneer de erflater geen afstammelingen in rechte lijn en/of geen samenwonende partner heeft. Hoe verder de verwantschap tussen de begunstigde en de erflater, hoe hoger de erfbelasting immers zal zijn. Bij een erfenis aan een zus of goede vriend lopen de erfbelastingen namelijk op tot 55%.

Omdat deze techniek voornamelijk gebruikt wordt louter om de erfbelasting van de begunstigen te beperken en om meer netto te kunnen nalaten, en aldus niet om een liefdadigheidsinstelling te steunen, heeft het Vlaamse parlement op 17 maart 2021 beslist dat het duolegaat **geen fiscaal voordeel meer zal opleveren vanaf 1 juli 2021**. Het fiscaal voordeel zit vandaag vervat in het feit dat het goede doel de erfbelasting betaalt voor een derde begunstigde, maar dan wel tegen het lagere tarief van het goede doel zelf (8,5%) in plaats van de hoge tarieven van die derde begunstigde (25% – 55%).

De nieuwe regels zijn van toepassing op overlijdens vanaf 1 juli 2021, waarna de begunstigde dus zelfs zal moeten instaan voor de betaling van de erfbelasting, zonder omweg via het goede doel. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat de nieuwe regels ook van toepassing zullen zijn op testamenten die opgesteld zijn vóór 1 juli 2021. Het is dus **aangewezen om testamenten die voorzien in een duolegaat na te zien** na te gaan of dit nog voldoet aan de wensen van de testator.

VERLAGING ERF- EN SCHENKBELASTING NAAR 0% VOOR GOEDE DOELEN

Door in te grijpen in het duolegaat, valt te verwachten dat goede doelen middelen zullen verliezen. Goede doelen waren weliswaar een schakel in de fiscale planning van het duolegaat, maar ze hielden er telkens wel wat aan over.

Om aan deze vrees tegemoet te komen, wordt het **tarief voor de erf- en schenkbelasting op 0% gezet**. Op die manier moeten de goede doelen geen belastingbetaling op wat ze krijgen en kan het voor de erflater een stimulans zijn om iets na te laten aangezien de erflater weet dat alles integraal naar het goede doel zal gaan.

Private stichtingen, vakbonden en andere beroepsverenigingen worden uit het toepassingsgebied van deze 0%-regel uitgesloten. Zij blijven onderworpen aan de op vandaag geldende tarieven: 5,5% schenkbelasting en 8,5% erfbelasting.

Ook deze wijziging zal van toepassing zijn op overlijdens vanaf 1 juli 2021.

INVOERING VAN DE VRIENDENERFENIS

Tot slot wordt het vanaf 1 juli 2021 goedkoper om iets aan een goede vriend of een ver familielid (bijvoorbeeld neef of nicht) na te laten. Met het decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit wordt immers een "vriendenerfenis" ingevoerd.

Met die vriendenerfenis kan er een deel van de erfenis, namelijk **maximaal 15.000 euro**, nagelaten worden aan een vriend of ver familielid **aan een fiscaal gunstig tarief van 3%** in plaats van 25%. Boven de grens van 15.000 euro blijven de gewone erfbelastingtarieven van toepassing, die kunnen oplopen tot 55%.

GEEN VERLENGING VERDACHTE PERIODE

Bij een gewone schenking van roerende goederen (zoals een overschrijving op een bankrekening) is er geen plicht voor de schenker om deze schenking te registreren. Er zal bijgevolg geen schenkbelasting verschuldigd zijn. Maar wanneer de schenker in dergelijk geval overlijdt binnen een periode van drie jaar na de schenking, dan wordt de waarde van de schenking opgeteld bij zijn nalatenschap en zullen de erfgenamen er erfbelasting moeten op betalen. Deze periode van drie jaar wordt de “verdachte periode” genoemd.

In het Vlaams regeerakkoord was voorzien om deze verdachte periode op te trekken van drie naar vier jaar. Deze **verlening komt er** nu eindelijk **niet**, waardoor er ook na 1 juli 2021 slechts rekening wordt gehouden met niet-geregistreerde schenkingen in de periode van drie jaar voor het overlijden.